

Eduskuntaryhmille ti 6.10.2026

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry:n lausunto valtion talousarvioon 2027

Ikääntyneiden osallisuus ja palvelut turvattava

EETU on huolissaan etenkin rajuista järjestöleikkauksista ja asiakasmaksujen korotuksista. Myönteisiä asioita ovat eläkeindeksien turvaaminen ja omalääkärimallin edistäminen. Uusia panostuksia EETU esittää digitalisaation haittavaikutusten torjumiseen ja ikääntyneiden rokotusohjelman laajentamiseen.

STE-avustusten leikkauksia lievennettävä (33.90.50)

Järjestöjen avustusten leikkaus on liian suuri ja leikkaukset toteutetaan nopealla aikataululla (-84 milj.), että sen seuraukset väestön hyvinvoinnille ovat arvaamattomia. Arvioimme, että avustusleikkaukset tulevat ennen pitkää näkymään palveluiden kysynnän kasvuna julkisella sektorilla. Minkään muun hallinnonalan järjestöavustuksiin ei kohdistu lähellekään samaa leikkausta kuin hyvinvointia ja terveyttä edistäviin järjestöihin.

Leikkaus kohdistuu suhteessa voimakkaimmin järjestöjen yleisavustuksiin (-28 milj.), joilla katetaan niiden ydintoimintoja. Tilannetta helpottaisi hyvinvointialueille siirrettävien järjestöavustusten 25 miljoonan määrärahan palauttaminen ensi vuodeksi STE-yleisavustuksiin. Tämä siirto ei rasittaisi valtion budjettia, mutta antaisi järjestöille aikaa sopeutua ja hyvinvointialueille aikaa valmistautua jatkossa määrärahan hyödyntämiseen.

Eläkkeiden indeksikorotukset turvattava (33.40.60)

On hyvä, että kansan- ja takuueläkkeisiin ei esitetä indeksien leikkaamista. Kerran tehty indeksileikkaus heikentäisi henkilön toimeentuloa koko loppuelämän ajan. Kansaneläkkeen ja takuueläkkeen mahdollinen yhdistäminen ei saa johtaa pienituloisuuden kasvuun. Jo uhka eläkkeiden ja indeksien leikkaamisesta johtaa eläkeläisten säästämisen kasvuun, mikä heikentää kulutusta ja orastavaa talouskehitystä.

Asiakasmaksujen korotukset peruttava (28.89.31)

Asiakasmaksujen korotuksella arvioidaan saavutettavan säästöjä (-87 milj.). Hyvinvointialueet joutuvat kuitenkin korottamaan asiakasmaksujaan niin korkeiksi, että moni pienituloinen ihminen lykkää tai kieltäytyy tarpeellisista hoidoista niiden korkean

hinnan vuoksi. Kohtuuttoman suuri korotus on siksi peruttava tai vähintään sitä on lievennettävä. Yli puoli miljoonaa asiakasmaksua on jo ulosotossa.

Ikääntyneiden rokoteohjelmaa laajennettava (33.70.20)

Ikääntyneiden rokoteohjelmaa on laajennettava sisältämään RSV-, pneumokokki ja vyöruusu-rokotteet. Kattavampi rokotosohjelma vähentää tautitaakkaa, ennenaikaisia kuolemia, hoitohenkilökunnan kuormitusta sekä kallista koti- ja laitoshoidon tarvetta. Laajemman ikääntyneiden rokotekattavuuden arvioidaan ehkäisevän myös muistisairauksia. Aikuisten rokotosohjelmat voivat tuottaa jopa 19-kertaisen hyödyn investointiin nähden (Office of Health Economics, OHE 2024), kun huomioidaan laajat yhteiskunnalliset hyödyt.

Omalääkäri- ja omatiimimalli

Kannatamme sitä, että omalääkärimalli on painopisteenä sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisavustuksissa. Omalääkäri- ja omatiimimalli on tutkitusti kustannuksia säästävä tapa parantaa palveluita. Tätä kehitystä on syytä kiirehtiä.

Digitalisaatiossa malttia

Suomessa on satoja tuhansia ikääntyneitä ihmisiä, joilla ei ole riittäviä valmiuksia digitaaliseen asiointiin. Digitaalisille palveluille on siksi oltava tarjolla vaihtoehto kasvokkain tai puhelimitse. Asiaa voidaan edistää eri tasoilla kunnissa, hyvinvointialueiden esimerkiksi ikäneuvoloissa, tai Suomi-asiointipisteissä.

Eläkeläisten verotukseen oikeudenmukaisuutta (11.01.01)

Eläkeläisten verotus ei saa olla lähtökohtaisesti palkansaajien verotusta kireämpää.

70-vuotta täyttäneille olisi tarpeen kohdennettu kotitalousvähennys, jota voisi käyttää hoivapalveluihin ja kuntoutukseen ja ennaltaehkäisevään hyvinvointia edistävien palveluiden hankintaan. Tämä keventäisi painetta julkisista hoiva- ja kotihoidon palveluista. Pienituloisille on saatava vastaava hyöty kotitalousavustuksen muodossa.

Kuntien valtionosuuksien leikkaukset ovat vahingollisia (28.90.30)

Valtionosuuksien leikkaukset (109,5 milj.) kuntien peruspalveluihin heikentävät kuntien edellytyksiä hyvinvointia ja terveyttä edistävään ennalta ehkäisevään työhön. Kuntien kulttuuri- ja liikuntapalvelut, julkinen liikenne ja ikäystävällinen asuminen ja elinympäristö ovat oleellisen tärkeitä ikääntyneiden ihmisten hyvinvoinnille.

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry on kuuden valtakunnallisen eläkeläisjärjestön yhteistyöelin. Sen jäsenjärjestöt ovat Eläkeliitto, Eläkeläiset, Eläkkeensaajien Keskusliitto, Kansallinen senioriliitto, KRELLI Kristilliset eläkeläiset ja Svenska

pensionärsförbundet. Järjestöjen yhteinen jäsenmäärä on reilut 250 000. Vuonna 2026 puheenjohtajajärjestönä toimii Eläkeläiset ry.